

УДК 620.191.33:620.193

ОЦІНКА ТЕХНІЧНОГО СТАНУ ПІДШИПНИКОВИХ ВУЗЛІВ НАСОСІВ МАГІСТРАЛЬНИХ НАФТОПРОВОДІВ

¹В.Я. Грудз, ²В.Т. Болонний, ³А.Я. Ждек, ¹Н.Д. Білик

ІФНТУНГ, 76019, м. Івано – Франківськ, вул. Карпатська, 15,
тел. (0342) 72- 71-37 e-mail: v.grudz@nung.edu.ua

2 ДКНГ, 82100, м. Дрогобич, вул. Грушевського, 57,
тел. (03244) 3-89-69, e-mail: ytb281972@ukr.net

3 ТОВ «РОН-ТЕХ», 01004, м. Київ, Печерський район, вул. Звіринецька,
тел. 0951107567, e-mail: azhdek@ukr.net

Робота технологічного обладнання перекачування нафти в сучасних системах нафто- і нафтопродуктопроводів є важливим елементом надійності нафтопостачання вуглеводневих ресурсів трубопровідним транспортом.

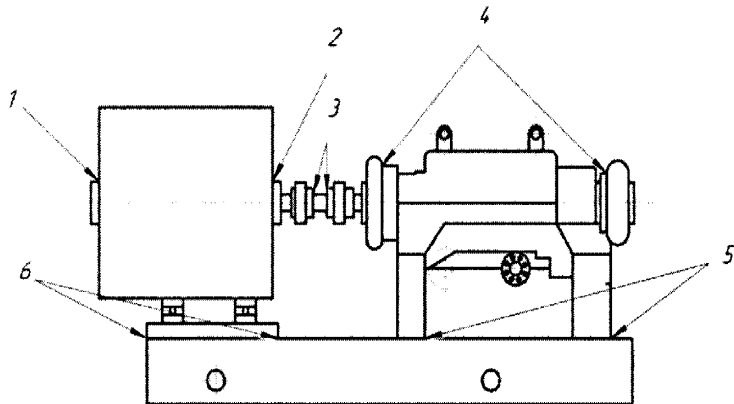
В літературних джерелах [1, 2] досліджено вплив гідродинамічних сил в зазорах шпаринних ущільнень на динамічну стійкість відцентрових насосів, авторами наукових праць [3, 4] значна увага приділяється вивченню питань вібродіагностики гідравлічних машин, запропоновані наукові підходи [5] дозволяють враховувати надійність та технічний рівень на вібраційні характеристики роботи насосних агрегатів. Таким чином робота відцентрових насосів в межах стійких режимів і наведення чіткого контролю за аналізом параметрів вібродіагностування є актуальним науковим питанням, яке потребує вирішення.

Об'єктом дослідження виступає відцентровий секційний насосний агрегат НПС 200/700 та насосний агрегат НМ 3600-230. При проведенні експериментальних досліджень проводився контроль і запис вібрацій агрегату в контрольних точках (рис. 1) на корпусах підшипникових вузлів відцентрового насоса (4), електродвигуна (1, 2) та зубчастої з'єднувальної муфти (3) і кріплення до основи (5, 6).

На сьогоднішній день теоретичні і експериментальні дослідження в області впливу безконтактних ущільнень на вібраційний стан насосу недостатні для вирішення практичних динамічних розрахунків та проєктування високооборотних відцентрових насосів.

Для визначення причини вібрації накладаються різні тренди:

- продуктивність перекачування – для встановлення впливу цього параметру на вібрацію.
- температура підшипникового вузла – для встановлення впливу технічного стану підшипника на вібрацію.
- тренди різних складових вібрації – горизонтальної, вертикальної і осрової складових вібрації.

Рисунок 1 - Місце встановлення вібродавачів при проведенні контролю вібраційного стану насосного агрегату

Одночасне порівняння всіх трьох складових вібрації підшипникової опори дає можливість встановити вплив інших параметрів роботи насоса на вібрацію.

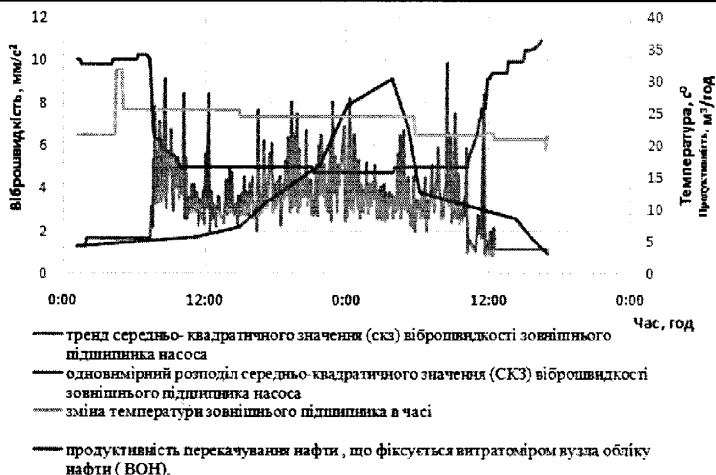
Для прогнозування зміни вібрації при оцінці роботи опор насосів в станційних умовах вітчизняних магістральних нафтопроводів застосуємо одновимірний розподіл Гауса, який описується формулами (1, 2).

$$f(x) = \frac{1}{\sigma\sqrt{2\pi}} \cdot e^{-\frac{(x-\mu)^2}{2\cdot\sigma^2}} \quad (1)$$

$$F(x) = \frac{1}{\sigma\cdot\sqrt{2\cdot\pi}} \int_{-\infty}^x e^{-\frac{(t-\mu)^2}{2\cdot\sigma^2}} dt, \quad (2)$$

де μ – середня значення віброшвидкості;

σ – середнє квадратичне відхилення величини віброшвидкості.

Рисунок 2 - Горизонтальна складова вібрації зафіксована на зовнішній підшипниковій опорі підпірного насоса

Таким чином, науковий підхід вивчення впливу характеристик режиму перекачування та складових сил, що виникають в процесі експлуатації насосів, у вигляді трендових кривих у сукупності з методами математичного прогнозування є найефективніший шлях оцінки роботи підшипникових вузлів у виробничих умовах. В результаті вдалось визначити, що за рахунок різних умов експлуатації відхилення вібрації коливається в межах від 1 до 8 $мм/с^2$.

Літературні джерела

1 Марцинковский В.А. Бесконтактные уплотнения роторных машин. / В.А. Марцинковский – М.: Машиностроение, 1980. – 200 с.

2 Марцинковский В.А. Насосы атомных электростанций. / В.А. Марцинковский, П.Н. Ворона – М.: Энергоатомиздат, 1987. – 256 с.

3 Копей Б.В. Підвищення надійності газотранспортних систем: монографія / Б.В. Копей, А. Бенмуна, В.І. Слободян, А. Беллауар, С.І. Гладій, Д.Халімі, А.М. Найда. Серія «Нафтогазове обладнання», том 8. – Івано – Франківськ: ІФНТУНГ, 2012. – 300 с.

4 Грудз В.Я. Обслуговування і ремонт газопроводів / В.Я. Грудз, Д.Ф. Тимків, В.Б. Михалків, В.В. Костів. – Івано – Франківськ: Лілея – НВ, 2009. – 711 с.

5 Мовчан І.О. Reliability of technology of fire extinguishing at the machine-building enterprises/ ГулідаЕ.М., Мовчан І.О. // Матер. Міжнар. наук.-практ. конф. „Fire protection – 2004”. –Чехія: Технічний університет Острава, 2004. – С. 10 – 14